

Carola Schouten in de remsporen van Henk Bleker?

Minister Schouten wil het stikstofprobleem langs de volgende sporen aanpakken:

1. Uitkleden van natuurgebieden door de beschermde status ervan te verlagen of geheel op te heffen, zie hieronder.
2. Hopen dat de stikstofdepositie als gevolg van Nederlandse bronnen "vanzelf" omlaag zal gaan (autonome daling);
3. Hopen dat de bijdrage van het buitenland aan de stikstofdepositie in Nederland omlaag zal gaan ondanks dat Nederland een netto exporteur is van stikstof (we exporteren via de lucht bijna viermaal zoveel stikstof als dat via de lucht vanuit het buitenland Nederland binnen komt).
4. Een beperkt aantal boeren uitkopen, die toch al wilden stoppen.
5. Boeren die blijven moeten hun mest aanlengen met water en het krachtvoer moet iets minder eiwit gaan bevatten, beide zijn lachwekkende maatregelen die geen vermindering van stikstofdepositie zullen gaan opleveren.

Het tenminste halveren van het veebestand is blijkbaar een groot taboe. Het uitkleden van Natura 2000-gebieden is dat kennelijk niet. De minister heeft blijkbaar nog niet begrepen dat we beschermde natuur ook keihard nodig hebben voor de leefbaarheid van Nederland en als randvoorwaarde om de landelijke instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en soorten (dus ook buiten het Natura2000 netwerk) te kunnen halen.

Onderzoeksopdracht

Minister Schouten van nota bene de ChristenUnie (hoezo Bijbelse verplichting tot goed rentmeesterschap?) heeft de opdracht tot uitvoering van deze acties opgesplitst in twee onderzoeks-trajecten die zich richten op het volgende (quotes):

1. Het systematisch nalopen van alle Natura 2000 aanwijzingsbesluiten en wijzigingsbesluiten op doelen die niet direct voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn, inclusief de uitgangspunten die hieraan ten grondslag liggen en overwegingen met betrekking tot het mogelijk opschonen van deze doelen.
2. Bekijken welke Natura 2000-gebieden door hun omvang en ligging structureel zwak zijn en blijven, en wat de mogelijkheden zijn voor het aanpassen van de beschermde status van deze gebieden;
3. Het in kaart brengen van de mogelijkheden voor samenvoegen of herindelen van Natura 2000-gebieden.

De opdracht tot het doorlichten van Natura 2000 draagt volgens de minister in brede zin bij aan de wens van het kabinet om te kijken naar de manier waarop er in Nederland met natuur en in het bijzonder met Natura 2000-gebieden moet worden omgegaan. Dit geldt onder meer vanuit het stikstofdossier, de actualisatie doelensysteem Natura 2000 en het natuurwinstplan grote wateren.

Vraagstelling gestuurd

Kortom: een onderzoek naar wat kan worden geschrapt. De vraagstelling is uitdrukkelijk niet welke voorschriften uit de Vogel- en Habitatrichtlijn nog niet adequaat zijn geïmplementeerd, waar de overheid tekort is geschoten en hoe dit alsnog gerepareerd kan worden. En ook niet wat er nodig is voor een gezonde milieukwaliteit en het behoud en herstel van de biodiversiteit van Nederland, waar nog maar zo bitter weinig van over is: 15% van de natuurlijke situatie, een bizar slechte prestatie in vergelijking met andere Europese landen.

Versterking en uitbreiding van natuurgebieden nodig

Gebieden hebben de beschermde status gekregen voor het behoud van biodiversiteit (soorten en habitats), met daarbij de opdracht aan de provinciebesturen (in de Wet natuurbescherming) de maatregelen te treffen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelen voor de gebieden te reali-

seren. Het opheffen van de beschermingsstatus omdat doelen niet gerealiseerd zijn, is dus evenzo een brevet van onvermogen van de overheid, net zoals het niet halen van de doelen op zichzelf. De natuur wordt zo weer de dupe van falend beleid om natuur en milieu in Nederland adequaat te beschermen.

Nederland heeft 14,8% van zijn grondgebied, waaronder veel grote wateren (makkelijk scoren) aangewezen als Natura 2000-gebieden en zit daarmee onder het Europees gemiddelde van 17,9%¹. De Europese Commissie wil naar 30%².

Nederland zal haar natuurgebieden dus groter moeten maken, stikstofdepositie moeten reduceren zodat er geen stikstofschaad in de natuurgebieden meer ontstaat en herstelmaatregelen moeten treffen om de natuurkwaliteit te verbeteren, zoals herstel van bodemkwaliteit en hydrologie.

Klankbordgroep als window dressing?

In de klankbordgroep zitten vertegenwoordigers van onder andere TBO's, natuurorganisaties en natuurlijk het bedrijfsleven. Deze klankbordgroep komt bijeen om te reflecteren en te adviseren m.b.t. de lopende onderzoeken, maar heeft geen formele invloed op de vraagstelling, de onderzoeksopzet en de uitvoering ervan en is niet besluitvormend. Er is daarnaast echter ook een Begeleidingsgroep, waar vertegenwoordigers van betrokken ministeries (LNV, I&W en Ministerie van Defensie) en de provincies (IPO) in zitten. De begeleidingsgroep is de formele opdrachtgever van de onderzoeken.

Falend kabinetsbeleid

Het kabinet gaat voorbij aan de redenen waarom het zo slecht gaat met veel natuur in Nederland: pak primair de oorzaken aan van de problemen. Het nu falende beleid betekent dat in de toekomst opnieuw miljarden moeten worden uitgetrokken voor het oplossen van problemen.

Waar is minister Schouten in Godsnaam mee bezig, mede gezien haar Bijbelse opdracht? Of is dat alleen iets voor in de kerk?

Wat betekent dit voor het economisch herstel na de coronacrisis?

De Commissie Remkes heeft aangegeven dat het stikstofbeleid van de Minister tekort schiet. Op deze manier gaat Nederland niet voldoen aan de Europese regelgeving en blijft de vergunningverlening voor economische activiteiten stagneren. De veel te geringe depositiedaling zal immers niet leiden tot natuurherstel welke ruimte biedt voor projecten met stikstofuitstoot.

De huidige veel te slappe benadering van het kabinet zal daarom weer opnieuw juridische problemen gaan geven en hiermee blijft de vergunningverlening ook voor bouwprojecten problematisch en risicovol.

MOB/Nijmegen/20 juni 2020

¹ <https://www.ongerepte-natuur.nl/toekomstvisie/>

² https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_en